

آشنایی با رشته فلسفه اسلامی

فلسفه‌ی اسلامی - همان‌طور که شما فرمودید و درست هم گفتید - فقه اکبر است؛ پایه دین است؛ مبنای همه معارف دینی در ذهن و عمل خارجی انسان است؛ لذا این باید گسترش و استحکام پیدا کند و بروید و این به کار و تلاش احتیاج دارد.

(بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار جمعی از نخبگان حوزوی)

موضوع تفکر و خردورزی از موضوعات بسیار مهم و کلیدی در معارف دین اسلام است، به گونه‌ای که در قرآن کریم تأکید فراوانی بر تعقل و تفکر شده است (افلا یعقلون، افلا یتدبرون، اولا یعلمون...). در میان شاخه‌های علوم و دانش بشری، فلسفه بیش از همه از جهت روش و محتوا بر تفکر و روش عقلی تأکید دارد که سابقه‌ای طولانی به درازای تاریخ اندیشه بشری دارد. در این دوران مخالفت‌های فراوانی از طرف طیف‌های مختلف با انگیزه‌های گوناگون با این دانش اصیل گردیده، اما علیرغم تمام این مخالفت‌ها، فلسفه همواره از پیش از اسلام تا به امروز در حال توسعه و رشد و شکوفایی و بالندگی بوده است و در حوزه‌های مختلف پاسخگوی نیازهای بشر بوده است.

ضرورت تحصیل در رشته فلسفه اسلامی

(۱) فلسفه هم زمینه‌های تفکر و شکوفایی اندیشه را در انسان به وجود می‌آورد و هم باعث ارتقاء سطح نگاه انسان به موضوعات دیگر اسلامی می‌شود.

(۲) تأکید مقام معظم رهبری بر اهمیت فلسفه تا حدی که آن را فقه اکبر نامیدند و مرکز آن را حوزه‌های علمیه خواندند، ضرورت ایجاد رشته فلسفه اسلامی در این مرکز را ایجاب می‌کند.

(۳) امروزه مکاتب فکری و اعتقادی مختلف غربی که در قالب عرفان‌های نوظهور پدیدار شده است و هر یک با نگاه خاص فلسفی اذهان جوانان مسلمان را به سوی بی‌دینی و ابتدال فرهنگی می‌کشاند بیش از پیش تدوین رشته فلسفه اسلامی ضروری به نظر می‌رسد.

۴) امروز ضرورت فلسفه در جهان چنان جدی انگاشته شده است که به صورت رسمی در مقطع ابتدائی برای کودکان آموزش داده می شود و بی توجهی مسلمانان به این امر در آینده ای نه چندان دور باعث تقابل نابرابر فیلسوفان اسلامی و غیر دینی خواهد شد که در این میان آموزش فلسفه برای بانوان که متصدی اصلی آموزش و تربیت کودکان در خانه و آموزشگاه ها هستند باعث تقویت بنیان فکری مسلمانان خواهد شد.

۵) از سویی، تربیت دینی بانوان در حد عام در حوزه ها صورت می پذیرد، ولی مرکزی که به تربیت محققان و مربیان و مشاوران متخصص در حوزه فلسفه اسلامی، و اثر گذار در حوزه های مدیریت فرهنگی و آموزشی، در مورد بانوان پردازد، وجود ندارد. فقدان چنین مراکزی ضرورت ایجاد و شکل گیری رشته فلسفه اسلامی به ویژه در شهر مقدس قم با مدیریت جامعه الزهرا برای طلاب خواهر که مقام معظم رهبری هم به مرکزیت فلسفه در قم تاکید داشتند را دو چندان می کند.

سیاست گروه فلسفه اسلامی

- ۱) توجه خاص به تأثیرپذیری فلسفه اسلامی از قرآن و سنت و پیامبر و اهل بیت (ع)
- ۲) تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسائل فلسفی
- ۳) اهتمام بر درک و به کارگیری متون و منابع مهم و اصلی فلسفه اسلامی
- ۴) تأکید بر توسعه آموزش پژوهش محور
- ۵) تأکید بر نقش محوری زن در تحکیم خانواده در کلیه امور آموزشی و پژوهشی
- ۶) توجه به ویژگی های بانوان در برنامه های آموزشی، پژوهشی و تربیتی
- ۷) شناسایی استعداد های ویژه جهت تصدی امور تحقیق، تدریس، مدیریت و تبلیغ

زمینه‌های فعالیت فارغ‌التحصیلان

(۱) تدریس دروس علوم عقلی در مراکز علمی (دانشگاهها و حوزه های علمیه)

(۲) محقق و پژوهشگر در مسائل علوم عقلی

(۳) تدوین و نقد مقالات علمی در حوزه علوم عقلی

(۴) راهنمایی و مشاوره تحقیقات و پایان نامه ها و مقالات علوم عقلی

«مواد درسی رشته فلسفه اسلامی»

جدول دروس گرایش فلسفه اسلامی (سطح ۲)

(لازم به ذکر است که این دروس به عنوان پیش نیاز برای ورود به دوره سطح سه پیوسته می باشد)

جدول کلی دروس سطح ۳ رشته فلسفه اسلامی

واحد	نام درس	
۶	فلسفه اسلامی ۳	۱
۶	فلسفه اسلامی ۴	۲
۳	کلام اسلامی ۴	۳
۳	کلام اسلامی ۵	۴
۲	عرفان	
۲	معرفت شناسی	۵
۲	منطق ۴	۶
۲	کلیات و تاریخ علم کلام	۷
۲	تاریخ فلسفه اسلامی	۸
۲	مقاله نویسی	۹
۳۰	جمع واحدهای گرایشی	

جدول کلی دروس سطح ۳ رشته فلسفه اسلامی

عناوین و مشخصات تفصیلی دروس

تعداد واحد	عنوان واحد
۲۶	دروس عمومی
۶۸	دروس تخصصی (با احتساب پایان نامه)
۹۴	تعداد کل واحدها

۱. دروس عمومی

واحد	نام درس	
۱۲	فقه ۱ و ۲ و ۳ و ۴	۱
۸	اصول ۱ و ۲ و ۳ و ۴	۲
۴	تفسیر قرآن ۱ و ۲	۳
۲	تجزیه و ترکیب	۴
۲۶	جمع واحدها	

۲. دروس تخصصی

واحد	نام درس	
۲۲	فلسفه اسلامی ۱، ۲، ۳، ۴	۱
۲	حکمت مشاء	۲
۲	حکمت اشراق	۳
۲	حکمت متعالیه	۴
۲	علم النفس فلسفی	۵
۲	عرفان نظری	۶
۲	معرفت شناسی تطبیقی	۷
۲	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی	۸
۲	منطق جدید	۹
۳	تاریخ فلسفه غرب ۱	۱۰
۲	تاریخ فلسفه غرب ۲	۱۱

۲	تاریخ فلسفه غرب ۳	۱۲
۳	تاریخ فلسفه غرب ۴	۱۳
۲	فلسفه اخلاق	۱۴
۲	فلسفه حقوق	۱۵
۲	فلسفه سیاست	۱۶
۲	فلسفه علم	۱۷
۲	فلسفه تعلیم و تربیت	۱۸
۲	(۱) زبان تخصصی	۱۹
۲(۳)	(۲)	۲۰
۲	کارورزی تحقیق	۲۱
۴	پایان نامه	۲۲
۶۸	تعداد کل واحدهای تخصصی	

جدول کلی دروس سطح ۴ رشته فلسفه اسلامی

تعداد واحد	عنوان واحد
۲۰	دروس عمومی
۶۰	دروس تخصصی (با احتساب رساله علمی)
۸۰	مجموع